

Postoji li registar licenciranih pružatelja usluga razmjene virtualnih valuta?

Djelatnosti razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta i skrbničke usluge novčanika u EU-u nisu regulirane što se tiče davanja odobrenja za njihov rad od strane regulatornih tijela, tj. njihova licenciranja. Hanfa stoga ne izdaje odobrenja za rad osobama koje se bave djelatnošću pružanja usluga razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta i/ili pružanja skrbničke usluge novčanika.

Međutim, sva društva registrirana u Hrvatskoj koja pružaju spomenute usluge moraju se javiti Hanfi u skladu s odredbama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma te se ona nalaze na Hanfinu popisu osoba osnovanih u Republici Hrvatskoj koje se bave djelatnošću pružanja usluga razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta i/ili pružanja skrbničke usluge novčanika.

Koliko je trgovanje virtualnim valutama sigurno?

Trgovanje virtualnim valutama, odnosno ulaganje u kriptoimovinu nije posebno regulirano te shodno tome ne postoje određeni zaštitni mehanizmi i kontrole za ulagatelje kao što je slučaj kod trgovanja dionicama ili drugim klasičnim financijskim instrumentima. Riječ je o špekulativnim ulaganjima koja su zbog svoje visoke volatilnosti, ali i drugih tržišnih rizika, visokorizična. Takva ulaganja mogu biti posebno rizična za male ulagatelje, i to osobito one koji nemaju sve informacije o obilježjima kriptovaluta i/ili nemaju dovoljno predznanja iz područja financija i tehnologije na kojoj se zasnivaju kriptovalute. Posebnu pozornost treba obratiti i na zavaravajuće, lažne oglase o trgovanju kriptovalutama. Najčešće je riječ o fiktivnim kriptovalutama. Takvi oglasi oponašaju objave poznatih financijskih časopisa te koriste lažna svjedočanstva poznatih osoba o financijskim dobitcima kako bi potakli građane da uplate novac.

HANFA?

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (Hanfa) nadzorno je tijelo u čiji djelokrug i nadležnost spada nadzor financijskih tržišta, financijskih usluga te pravnih i fizičkih osoba koje te usluge pružaju (društva za osiguranje, distributeri osiguranja, mirovinski i investicijski fondovi, investicijska društva i drugi pružatelji investicijskih usluga, leasing i faktoring društva).

Važno je naglasiti da Hanfa ne može davati savjete ili preporuke u vezi s financijskim uslugama koje koristite ili namjeravate koristiti (primjerice, preporučiti određenu financijsku uslugu ili određenog pružatelja usluge).

Za više informacija posjetite

www.hanfa.hr

i

www.novaczasutra.hr

KRIPTOTRŽIŠTE

Što je kriptovaluta?

Računalni program (software) za koji dio njegovih korisnika tvrdi da bi trebao biti alternativa postojećim papirnatim (fiducijarnim) valutama. Kriptovalute ne izdaju niti nadziru središnje banke, stoga nisu novac i postoje samo u digitalnom obliku.

Što je kriptonovčanik (wallet) ?

Za trgovanje kriptovalutama potreban vam je novčanik (tzv. wallet) na kojem se pohranjuju vaše kriptovalute. Kriptonovčanik sličan je bankovnom računu, on omogućuje transakciju i pohranu virtualnih valuta. Prilikom kreiranja računa, odnosno otvaranja novčanika sustav će generirati jedinstveni privatni ključ (kod), pomoću kojeg se pristupa novčaniku te se odobravaju transakcije, slično bankovnom PIN-u. U praksi su česti slučajevi gubitka ili krađe privatnog ključa za pristup walletu.

Što ako izgubim ili zaboravim šifru svog kriptoračuna/kriptonovčanika?

Svi vlasnici kryptoimovine trebaju voditi računa o svojim jedinstvenim privatnim ključevima, tj. šiframa za pristup kryptoimovini. Naime, u slučaju gubitka privatnog ključa ne postoji mogućnost povrata imovine koja se nalazila pod tim ključem. Prema nekim istraživanjima oko 20 % ponude bitcoina izgubljeno je jer su vlasnici izgubili ili zaboravili svoje privatne ključeve.

Koja je razlika između transakcija kriptovalutama i trgovanja financijskim instrumentima?

Kriptotržište

nema financijskih posrednika, izravno trgovanje

Tradicionalna financijska tržišta

za trgovanje potreban financijski posrednik

visoka volatilnost, visoki rizici, špekulativno tržište

niža volatilnost, ovisno o financijskom instrumentu i povezanim rizicima

VOLATILNOST

neregulirano tržište, ne postoje zakoni i propisi koji reguliraju trgovanje

regulirano tržište, postoje zakoni i propisi koji reguliraju rad društava

nema sustava zaštite potrošača ni zaštitnog fonda

ZAŠTITA POTROŠAČA

postoji sustav zaštite potrošača i zaštitnog fonda, moguće se obratiti regulatoru u slučaju nepravilnosti

Koji su najčešći rizici trgovanja kriptovalutama?

volatilnost

prevare

manipulacija tržištem

Osim visoke volatilnosti tržišta izražena je i mogućnost zlouporabe tržišta, kao što su lažne informacije, asimetrične informacije te lažni volumen trgovanja. Kod reguliranih sustava trgovanja zlouporaba tržišta strogo se nadzire, a takva postupanja predstavljaju kaznena i prekršajna djela za koja su predviđene i zatvorske kazne. S obzirom na visok stupanj digitalizacije kod kriptotržišta postoji izražena opasnost od *phishinga*, tj. rizika krađe identiteta, privatnih ključeva i računa preko lažiranih internetskih stranica. Osim toga, ulagatelji su izloženi i prevarama kojima ih se navodi na uplate za trgovanje na lažnim stranicama i platformama. Rizik je značajan s obzirom na to da takve platforme nijedan regulator ne licencira.

Tko nadzire trgovanje kryptoimovinom?

Na razini EU-a i u Hrvatskoj trgovanje kriptovalutama nije regulirano propisima iz područja financijskih usluga, izuzev u dijelu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Tako je od početka 2020. Hanfa u pogledu trgovanja kriptovalutama nadležna za područje primjene Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, i to u odnosu na osobe koje se bave djelatnošću pružanja usluga razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta i/ili pružanja skrbničke usluge novčanika. Hanfa kroz svoje nadzorne aktivnosti provjerava provode li takve osobe sve mjere i postupke propisane tim zakonom.